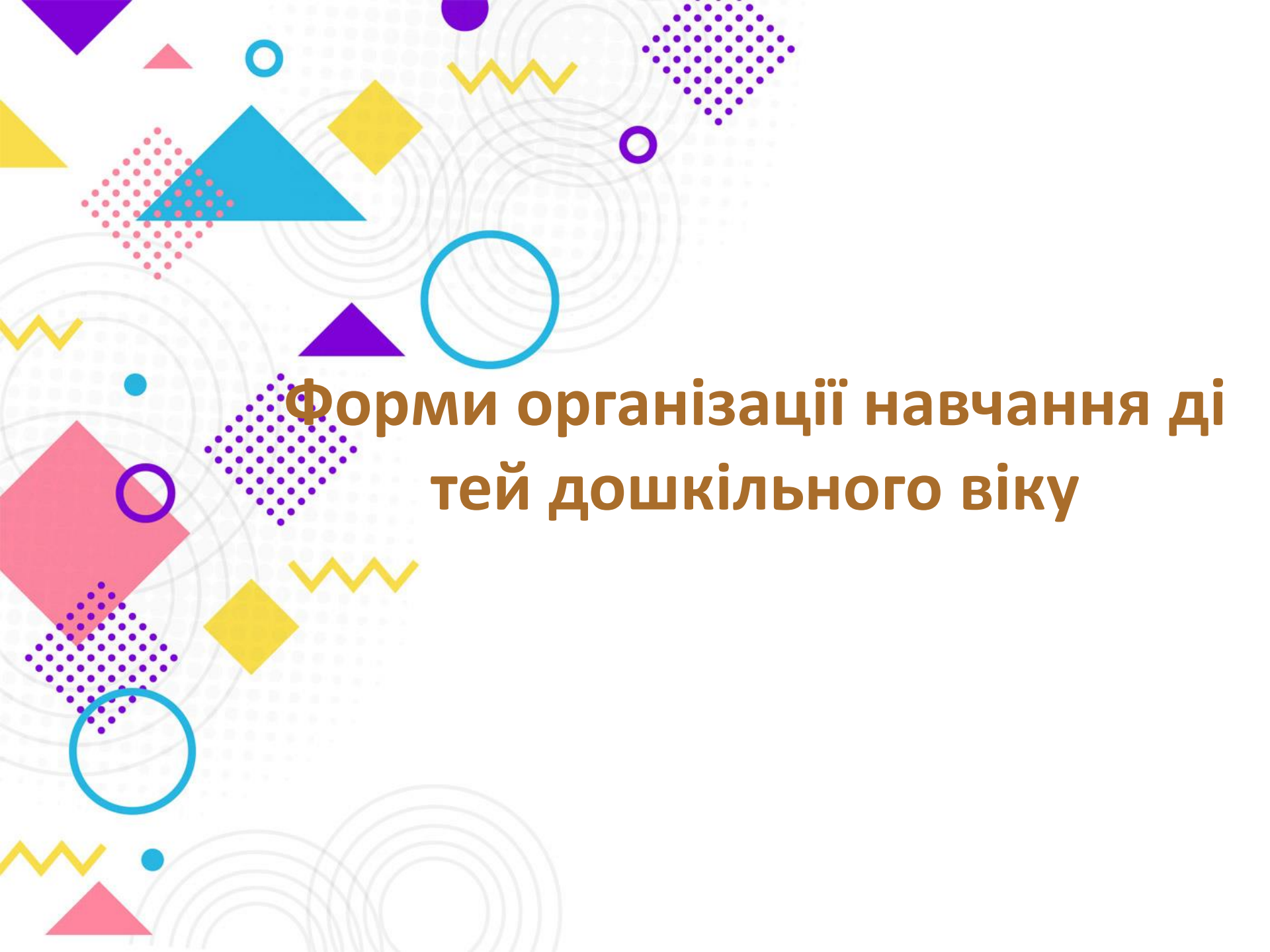

The background is a light gray with a pattern of concentric circles. Overlaid on this are various geometric shapes in bright colors: triangles, squares, diamonds, circles, and zig-zag lines. Some shapes are solid, while others are filled with a pattern of small dots. The colors include purple, yellow, blue, pink, and red.

Форми організації навчання дітей дошкільного віку

Форми організації навчання дітей дошкільного віку

- спільна навчальна діяльність педагога і дітей, що здійснюється в певному порядку і встановленому режимі.
- Педагог повинен уміти визначати ступінь складності навчальних завдань, дбаючи, щоб навантаження було посильним для дошкільнят. Важливо забезпечити особистісно-орієнтований стиль керівництва навчальною діяльністю дітей, не допускати зверхності, ігнорування їхніх інтересів, поверхових оцінок зусиль. Усе має бути спрямованим на те, щоб навчання було для них цікавим, особистісно значущим. «Зробити серйозне заняття для дитини захоплюючим — ось завдання початкового навчання», — стверджував К. Ушинський

Необхідним компонентом процесу навчання є дидактичні засоби

- оптимальне поєднання яких допомагає дошкільникам глибше пізнавати дійсність, збагачує їх враженнями, дає матеріал для спостережень, які вони використовують у навчальній, а згодом і в інших видах діяльності.
- Такими дидактичними засобами є слово (вихователя, дитини, художнє слово); образ (створюваний за допомогою технічних засобів, дидактичних матеріалів; об'єкти живої і неживої природи, їх зображення; існуючий в уяві дитини); дія (дитини, вихователя, дидактичні вправи, елементарні досліді). Добирають їх залежно від віку, форм мислення, рівня розумового розвитку дошкільника.

форми організації навчання дошкільників

- *Дидактична гра.* Використовують її як самостійну форму організації навчання і як частину заняття. Дидактичні ігри ознайомлюють дітей з різноманітними явищами, предметами та їх властивостями (формою, величиною, кольором, просторовим розміщенням).
- Кожна дидактична гра має своє навчальне завдання, наприклад, ознайомити із властивостями і якостями предметів, порівняти предмети, явища тощо. Гра активізує довільні і мимовільні процеси сприймання, уваги, пам'яті. Якщо у ранньому віці майже всі заняття відбуваються у формі дидактичної гри, спрямованої на розвиток сенсорики, мовлення, ознайомлення з предметами і явищами дійсності, то для старших дошкільників вона набуває значення самостійної форми організації навчання. Найчастіше її використовують для закріплення знань, здобутих дітьми під час занять.

екскурсія

- **Екскурсія.** Цінність екскурсії полягає у безпосередньому ознайомленні дітей із предметами, явищами природи, діяльністю дорослих у природних умовах. Починають проведення екскурсій у другій молодшій групі (екскурсії-огляди в межах дитячого садка, під час яких дітей ознайомлюють із його приміщеннями, організовують їхнє спостереження за роботою його працівників). Екскурсії з дітьми середньої групи проводять за межами дитячого садка (в магазин, на пошту, в бібліотеку та ін.).
- Специфічне значення екскурсій полягає в забезпеченні першого сприймання невідомих предметів і явищ. За правильної методики таке сприймання є яскравим і цілісним, наснаженим емоційним ставленням дитини до побаченого, що сприяє розвитку її пізнавальних інтересів.

Вимогою екскурсії є

- **повторюваність її проведення, тому вихователь повинен раціонально розподілити знання, які діти мають отримати під час кожної екскурсії. Наприклад, оскільки для ознайомлення з осінню як порою року організовують три екскурсії в різні її періоди (ранньою, середньою («золотою»), пізньою осінню), педагог поступово вчить дітей спостерігати й аналізувати зміни у спостережуваних явищах. Пізнавальний матеріал ускладнюють як у плані поглиблення знань про об'єкт чи явище, так і завдяки розширенню кола предметів і явищ, із якими ознайомлюють дітей. Важливими умовами успішності екскурсії є раціональність спостереження, посиljena участь дітей у ньому.**

Екскурсія має таку загальну структуру:

- 1) підготовчий етап. Педагог визначає її зміст, готує відповідний об'єкт, створює у групі настрій очікування цікавого і корисного, повідомляє певну інформацію щодо об'єкта, який діти спостерігатимуть;
- 2) власне екскурсія. Під час екскурсії вихователь організовує спостереження дітей, спрямовує їхню пізнавальну активність, стимулює мислення, увагу, сприяє розвитку уяви;
- 3) закріплення знань. Робота після екскурсії забезпечує закріплення отриманих під час спостережень знань і вражень. Із цією метою вихователь організовує використання зібраного матеріалу, читання відповідної художньої літератури, створює умови для розвитку ігрової діяльності за мотивами побаченого на екскурсії.

Заняття

- На сучасному етапі утвердився погляд на заняття як на форму впливу вихователя на дітей, виконання передбачених програмою завдань, тобто як на особливу форму організації навчання.
- Заняттю властиві такі ознаки:
 - реальні можливості дітей активно засвоювати передбачені програмою знання і вміння;
 - постійний склад дітей усієї вікової групи;
 - провідна роль педагога, який визначає тему, завдання і зміст заняття, підбирає методи і прийоми, організовує й оцінює пізнавальну діяльність дітей, спрямовує їх на використання набутих знань, умінь і навичок у практичній діяльності.
- Заняття є формою педагогічного впливу, яка поєднує розвивальний і виховний ефекти навчання, формує у дітей вміння активно засвоювати знання і творчо використовувати їх за безпосередньої участі педагога, що сприяє набуттю досвіду спільної діяльності з дорослим і однолітками.

ЗАНЯТТЯ

- форма дошкільного навчання, за якої вихователь, працюючи з групою дітей у встановлений режимом час, організовує і спрямовує пізнавальну діяльність з урахуванням індивідуальних особливостей кожної дитини.
- За допомогою різноманітних методів і дидактичних засобів педагог забезпечує на занятті процес засвоєння всіма дітьми знань, умінь і навичок, розвиток пізнавальних здібностей.
- На заняттях з дошкільниками не обмежуються лише навчальною роботою. Тому організоване їх навчання повинно бути позбавлене жорсткого регламентування, передбачати такі його форми:

Форми заняття

- організоване навчання у повсякденному житті;
- організовані заняття за вибором дітей (вони самі обирають вид діяльності, матеріал, з яким працюватимуть, способи роботи з ним під керівництвом педагога);
- обов'язкові заняття за планом педагога, який визначає їх мету, зміст, структуру та ін.

ВИДИ ЗАНЯТЬ

- з ознайомлення з навколишнім середовищем;
- з розвитку мовленнєвого спілкування;
- з формування елементарних математичних уявлень;
- з образотворчої діяльності;
- з фізичної культури;
- музичні.

Види занять за дидактичними цілями

- заняття із закріплення і систематизації досвіду (організованого і стихійного) дітей. Передбачають осмислення сприйнятого і формування найпростіших узагальнень (заняття зі спостереження знайомих об'єктів, бесіди, дидактичні ігри);
- контрольні заняття. Покликані з'ясувати наявність у дітей знань, уявлень, умінь, навичок, перевірити розвивальний ефект виховання і навчання і на цій підставі окреслити напрями, зміст і методи подальшої роботи;
- комплексні заняття. Включають повідомлення дітям нових знань, повторення, закріплення, систематизацію і використання набутих знань, умінь і навичок. Такі заняття найпоширеніші у дошкільних закладах.

За організацією дітей заняття поділяють на:

- фронтальні (з усіма дітьми групи);
- групові (10—12 дошкільнят);
- індивідуально-групові (4—6 дошкільнят);
- індивідуальні (1—4 дошкільнят).
- Зміст занять визначає програма виховання і навчання дітей у дошкільних закладах. Кожне заняття передбачає освітні, розвивальні та виховні завдання. Обсяг навчального змісту залежить від вікових можливостей дітей, рівня їхнього загального розвитку і працездатності.
- Оскільки засвоєння нового матеріалу відбувається на основі набутих знань, навчальний зміст кожного заняття має бути невеликим за обсягом, адже важливо, щоб на одному занятті відбувалося первинне сприймання нового матеріалу, його осмислення та закріплення, а на наступних — розширення знань, умінь, навичок.

Структура заняття

- 1) організаційний момент. Метою його є пробудження інтересу дітей до змісту заняття. Охоплює він такі аспекти, як формулювання мети, пояснення шляхів її досягнення;
- 2) основна частина заняття. Педагог послідовно формулює дітям навчальні завдання, організовує самотійну їхню діяльність, спрямовану на вирішення завдань;
- 3) підведення підсумків. Метою його є самотійний аналіз і самоаналіз дітей, з'ясування шляхів використання здобутих знань у діяльності після заняття, окреслення можливостей пізнавальної діяльності на наступних заняттях.

Головні вимоги до занять

- ґрунтуються на загальнодидактичних принципах навчання.
- Передусім слід чітко визначати навчальні, розвивальні, виховні завдання, методи і прийоми, передбачений програмою зміст заняття. Їх вибір залежить від його мети.
- У молодших групах активність дошкільників на заняттях, результати їхньої діяльності забезпечуються методами і засобами, що стимулюють зацікавленість дітей змістом знань. До участі в занятті їх залучають його емоційною насиченістю, ігровими ситуаціями, сюрпризними моментами.
- У середній групі дітей приваблює зміст знань і умінь, у них з'являється інтерес до занять, уявлення про те, що, навчаючись, можна дізнатися багато нового і цікавого.
- Старші дошкільники здобувають досвід колективної роботи на занятті, усвідомлюють, що від успіху кожного залежить успіх групи. Це важливо як для активних, так і для нерішучих дітей, які за неправильної організації навчання можуть стати невстигаючими. Організовуючи колективну пізнавальну діяльність дошкільників на занятті, вихователь повинен дбати, щоб діти були доброзичливими, уважними до успіхів і труднощів однолітків.

Приміщення, в якому відбуваються заняття, має бути

- чистим, провітреним, добре освітленим, обладнаним меблями відповідно до зросту дітей.
- Дошкільники повинні навчитися правильно сидіти під час слухання, виконання різноманітних робіт.
- Традиційно у першій молодшій групі заняття триває 10—15 хв.,
- у другій молодшій і середній групах — 15—20 хв.,
- у старшій 20—25 хв.,
- у підготовчій — 30—35 хв.

Ознайомлення з формою предметів

- Вся навчальна робота щодо ознайомлення з геометричними фігурами у першій молодшій групі дитячого садка відбуваються в повсякденному житті, протягом року під час проведення занять з будівельним матеріалом, у дидактичних іграх протягом дня, а також під час ігор з окремими дітьми.

Ознайомлення з формою предметів

- На четвертому році життя
- Діти засвояють не лише назви фігур, а й деякі їхні характерні особливості:
- куля кругла, вона може котитися, у неї немає кутів;
- у кубика є кути і сторони., куби можна ставити один на один, будувати вежу, будиночок тощо.

Ознайомлення з формою предметів

- На 4-му році життя слід звернути увагу саме на обстеження цих фігур.
- Обстежуючи вперше квадрат, слід звернути увагу дітей на його характерні ознаки: наявність кутів та сторін.
- При обстеженні квадрата фігуру беруть у ліву руку і вказівним пальцем правої руки проводять по сторонах, куга показують двома пальцями правої руки, ведучи їх зустрічне.

Ознайомлення з формою предметів

- Під час зорового та дотикового обстеження всі дії супроводжуються словом.
- Якщо дитині буде важко обвести контур фігури, слід допомогти їй, проробивши рукою дитини відповідні рухи.
- Подібні рухи виконують діти і при обстеженні трикутника.

Ознайомлення з формою предметів

- Для розвитку у дітей навичок обстеження форми предметів і нагромадження відповідних уявлень широко використовуються своїрідні ігри -доручення, дидактичні ігри;
- «Знайди таку саму фігуру», «Знайди свій будиночок», «Доміно фігур», «Підбери колеса до машини».

Ознайомлення з формою предметів

- На п'ятому році життя, ознайомлюючи дітей з новими геометричними фігурами: прямокутником, циліндром,
- вчать порівнювати моделі з уже відомими або одну з іншою: прямокутник з квадратом, циліндр з кубом, з кулею.

Ознайомлення з формою предметів

- Ознайомлення відбуваються поетапно
- Діти можуть групувати фігури за формою, за іншими ознаками, розкласти їх у порядку збільшення чи зменшення за розміром.
- Важливого значення, набувають заняття, де діти вчаться порівнювати форми предметів з геометричними зразками, знаходити схожість відомих предметів з тією чи іншою фігурою (колесо - круг та ін.).

Ознайомлення з формою предметів

- Від безпосереднього порівняння форми предметів з геометричними зразками діти переходять пізніше до словесного визначення, предметів, схожих за формою
- (крило літака, дах будинку та ін. - трикутної форми;
- стовбур дерева, труба, консервна банка - форма циліндра та ін,).
- Застосування таких прийомів значно збагачують сприймання оточуючого дітьми, розвивають їх розумово, сприяють розвитку уваги, мови тощо.